

प्राणप्रदानजंत्वत्तोमयिसौहृदमागतं ॥ धर्मज्ञोस्मि गुणज्ञोस्मि कृतज्ञोस्मि विशेषतः ॥ ८७ ॥ मित्रेषु वत्सलश्चास्मि त्वद्भक्तश्च विशेषतः ॥ तस्मादेवं पुनः साधो
मय्याचरितुमर्हसि ॥ ८८ ॥ त्वया हि वाच्यमानो हं जल्ल्यां प्राणान्स बांधवः ॥ विश्रंभो हि बुधैर्दृष्टो मद्बिधेषु मनस्विषु ॥ ८९ ॥ तदेतद्धर्मतत्त्वज्ञानं त्वं शं कितुमर्हसि ॥
इति संस्तुयमानोऽपि माजरेणिसमूषिकः ॥ ९० ॥ मनसा भावगंभीरो मार्जारं वाक्यमब्रवीत् ॥ साधुर्भवान्श्रुतार्थोस्मि प्रिये च न च विश्वसे ॥ ९१ ॥ संस्तुवैवा
धनौघैर्वानाहं शक्यः पुनस्त्वया ॥ न त्वयि मित्रे वशं याति प्राज्ञानिष्कारणं सखे ॥ ९२ ॥ अस्मिन्नर्थे च गार्थे ह्यनिबोधानसाकृते ॥ शत्रुसाधारणे कृत्ये कृत्वा संधिबली
यस ॥ ९३ ॥ समाहितश्चैर्युक्त्या कृतार्थश्च न विश्वसेत् ॥ न विश्वसेद विश्वस्तेनाति विश्वसेत् ॥ ९४ ॥ नित्यं विश्वासयेदन्यान्परेषां तु न विश्वसेत् ॥ त
स्मात्सर्वोत्स्ववस्थसुरक्षेज्जीवितमात्मनः ॥ ९५ ॥ द्रव्याणि संततिश्चैव सर्वभवति जीवतः ॥ संक्षेपो नीतिशास्त्राणाम विश्वासः परो मतः ॥ ९६ ॥ नृषु तस्माद वि
श्वासः पुष्कलं हितमात्मनः ॥ वध्यं तेन त्वयि विश्वस्ताः शत्रुभिर्दुर्बला अपि ॥ ९७ ॥ विश्वस्तास्तेषु वध्यं ते बलवन्तोऽपि दुर्बलैः ॥ त्वद्बिधेभ्यो मया त्याज्यमा रक्ष्यो मार्जारसर्व
दा ॥ ९८ ॥ रक्षत्वमपि चात्मानं चां डाला जाति किं लिखन् ॥ स तस्य ब्रुवतस्त्वेवं संत्रासा ज्ञातसाध्वसः ॥ ९९ ॥ शाखां हित्वा जवेनाशु मार्जारः प्रययौ ततः ॥ ततः
शास्त्रार्थतत्त्वज्ञो बुद्धिसामर्थ्यमात्मनः ॥ २०० ॥ विश्राव्य पलितः प्राज्ञो बिलमन्यज्जगाम ह ॥ एवं प्रज्ञावता बुद्ध्या दुर्बलेन महाबलाः ॥ १ ॥ एकेन बहवोऽमित्राः
पलितेनाभिसंधिताः ॥ अरिणापि समर्थेन संधिं कुर्वीत पंडितः ॥ २ ॥ मूषिकश्च बिडालश्च मुक्तावन्यसंश्रयात् ॥ इत्येवं क्षत्रधर्मश्च मयामार्गेषु दर्शितः ॥ ३ ॥
विस्तरेण महाराज संक्षेपमपि मे शृणु ॥ अन्योन्यरुतवैरौ तु चक्रतुः प्रीतिमुत्तमां ॥ ४ ॥ अन्योन्यमभिसंधातुं संबभूवत योर्मतिः ॥ तत्र प्राज्ञोभिसंधत्ते सम्यक् बुद्धिस
माश्रयात् ॥ ५ ॥ अभिसंधीयते प्राज्ञः प्रमादादपि बाबुधैः ॥ तस्मादभीतवद्भीतो विश्वस्तवद विश्वसन् ॥ ६ ॥ न त्वप्रमत्तश्चलति चलितो वा विनश्यति ॥ कालेन
रिपुणांसंधिः काले मित्रेण विग्रहः ॥ ७ ॥ कार्य इत्येव संधिज्ञाः प्रादुर्नित्यं न राधिप ॥ एतज्ज्ञात्वा महाराज शास्त्रार्थमभिगम्य च ॥ ८ ॥ अभियुक्तः प्रसन्नश्च प्राग्भ
याद्भीतवच्चेरेत् ॥ भीतवत्संन्निधिः कार्यः प्रतिसंधिस्तथैव च ॥ ९ ॥ भयादुत्पद्यते बुद्धिरप्रमत्ता भियोगतः ॥ न भयं विद्यते राजन्भीतस्यानागते भये ॥ २१० ॥
अभीतस्य च विश्रंभात्सु महज्जायते भयं ॥ अभीश्चरति यो नित्यं मंत्रो देयः कथंचन ॥ ११ ॥ अविज्ञानाद्बिद्विज्ञातो गच्छेदास्पददर्शिनः ॥ तस्मादभीतवद्भीतो
विश्वस्ते बह्वविश्वसन् ॥ १२ ॥ कार्याणां गुरुतां प्राप्य नानृतं किंचिदाचरेत् ॥ एवमेतन्मया प्रोक्तमिति हासं युधिष्ठिर ॥ २१३ ॥